

SZERKESZTŐSÉG
és

KIADÓHIVATAL

hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendőik:Kolozsvár, Ref. Theologia
2. számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

AZ ERDÉLYI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET „EGYHÁZI
ÉRTEKEZLET“-E TÁMOGATÁSÁVAL
SZERKESZTIK:NAGY KÁROLY, VAJDA FERENCZ,
ref. theol. tanár, felelős szerk. sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy íven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona. Negyedévre 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára 10 fillér.

Az áldott föld.

Szemeim végig jártattam a rónán, mely lábaim alatt elterült; arany kalászszal ékes volt e rónaság, nem a Petőfi által magasztalt alföldi rónaság „melynek felette lenge délibáb“, — hanem egy kisebb róna a délkeleti kárpátok kanyarulatában, a Székelyföldön, melyről Gyulai Pál oly megkapó szépen zengi:

„Vadregényes fenyvesek homálya,
Sziklabérczek, felhők közelében
Üdvözöllek, mint anyát a gyermek,
Hő szerelmem forró érzetében.“

Észak felől kisebb erdős dombok, hegyek emelkednek, kelet és délen, mint hatalmas kőfal, a Kárpátok állanak védbástyaként, intő jelül az évszázadokon át ott betörő s ma is fenyegető ellenségnek, hogy itt egy nép él „Megfogyva bár, de törve nem“, melynek lábai alatt „magyar hazának“ nevezik az *áldott földet*, mely nép csak akkor bocsátja át idegennek 1000 esztendő alatt ide temetett ősei sírhelyét, ha oly hatalmas lesz az ellenség, hogy az áldott földdel utolsó csepp vérének is fölitatja. Nyugot felől bevisz az ut „nagy Magyarországba“, a szép rónán indul; folyók mentén később völgygyé, majd szemláttá keskenyül a róna, de végre is összeolvad a nagy Magyar Alfölddel, mint a hogy kisebb-nagyobb vizeink kettő-három kivételével összefolynak a Dunával. Az *áldott föld* a Kárpátok koszoruján belül, a nagy folyó mentén ezer év óta mindig magyar. Árpád apánk honfoglalása előtt sohasem volt itt egységes nemzet. A római hatalom nem tudott itt gyökeret verni, a

népvándorlás számtalan népe egymást pusztítva üldözte innen, a német sem üthetett állandó s nevét viselő tanyát, — a török csak rablógarázdálkodásra használta, az *áldott föld* a magyarnak lett rendelve a Gondviselő által, hogy különböző ajku népekből egységes magyar nemzetet alakítva, Magyar állammá boronálja össze ezt s megtermékenyítse a földművelés, ipar, kereskedelem, tudomány magvaival.

Az áldott föld a miénk még, míg a Megtartó érdemeseknek tart minket, hogy nekünk hagyja *addig*.

Bármely nyelvet beszéljen is a ki miveli, a magyar nemzet tagja most, bárhová menjen is innen a honti, Magyarországból ment, akárhonnán érjen ide vissza, Magyarországra jó vissza most. Minden, minden magyar itt most; az *áldott föld* magyar.

Ha megállotok a rónán, a dombokon, a hegyeken, nem dobban-e meg szívetek a gondolattól, hogy itt most minden magyar? S ha a kétes jövőre gondoltok, nem nyilallik-e át szíveteken, mint szaggató fájdalom az aggodalom: vajjon nem lesz-e itt vége mindennek, a mi magyar?

Ne legyetek könnyelműek, ne kótya-vetyéljétek el; ragaszkodjatok hozzá; Istenfélelem, testvérepekkel való békés egyetértéssel, becsületes, szorgalmas törekvéssel munkáljátok; zizegő arany kalászaival, illatos füveivel, gyöngyöző borával, gazdag erdeivel és drága érceivel esdve kér titeket az *áldott föld*.

Incse Lajos.

Aratás.

Peng a kasza,
Tiszta buzát aratnak,
Ünnepe van
A szegény, jó magyarnak.
Minden kalász
Boldogsága, öröme:
Verejtéke
Hullt érte a göröngyre.

Merre szem lát
Messze sikon, a mezőn,
Munkába' van
Már, mikor a nap feljön.
Omlik a föld
Rengő, aranykalásza,
Hogy legyen majd
Kenyere és kalácsa.

Hogy legyen majd
Tisztességes ruhája,
Mikor mennek
Az Urnak szent házába;
Hogy áldozzon
Istennek és egyháznak
Hogy nevelje
Gyermekeit a hazának.

Hogy ne nyomja
Gonddal terhes adója,
Hüségesen
Becsülettel lerójjja.

Még talán egy
Bibliára is telik . . .
Peng a kasza . . .
Dül a kéve estelig,

Alkonyatkor
Megesendül a harangszó . . .
Imádkoznak . . .
S foly a munka, foly a szó.
Velök együtt
Imádkozom: jó Atyánk!
Áldásodat
Küldd reájok, küldd reánk!

Nincs a földnek
Ily népe, mint a magyar,
Merre a nap
Jár s egével betakar,
Piros arczán
Ott van szive, a lelke,
Józansággal,
Becsülettel megtelve.

Sorba, rendbe
Kereszt léssen a kéve,
Számolgatják:
Mennyi volt most egy éve . . .?
Légyen hála
A jó Isten nevének! . . .
— Lányok ajkán
Csendül a dal, az ének.

Arany kalász
Koszoruja készen áll:

TÁRCZA.

Aratás kezdetén.

Im megértük immár az aratást,
Az Ur kegyelt minket szemlátomást:
Mert földjeinkről a vést elvoná.
S távol vadon bércekre zuditá. . .

Rég nem volt hozzánk a vész oly közel,
Azt gondoltuk, hogy márel is seper:
Elsepri az áldást, mely életünk
Fenntartására oly szükség nekünk!

Mint hányt-vetett a reményfélelem,
Hányszor vonultak át a sziveken,
Most egyik, majd másik került felül:
Vajh elveszünk! vagy az Ur könyörül.

Az Ur könyörült és megvéde im,
Arassatok örömmel hiveim,
Hálás daltól zendüljön a határ,
Oly szép az, midőn ajkról-ajkra száll.

Dénes Főssef.

A kisértet.

(Vége.)

Volt Juonnak egy jó barátja, kivel együtt katonáskodott, derék legény, ki szintén nem rettent meg a maga árnyékától. Ez a legény elment egy este a Juon lakására, hogy ha majd hallani fogják a dübögést, Juonnal együtt mennek fel a padlásra s elfogják, ha száz ördög lesz is.

A mint a gyertyát eloltották; hamarosan csak megjelen a rendes *kip . . . kop . . . kop . . .* Rohan a két bajtárs föl a padlásra, de nem találnak sehohol semmit.

Most már a legény is úgy vélekedett, hogy itt nem elég az ő erejük, itt boszorkányság van.

Anyiszia 3—5 nap alatt fekvő beteg lett; a hideg veriték csorgott róla, mikor már alkonyodott. Juonon is meglátszott az álmatlanság, aggodalom. — A falu tele volt a Kontrás Juon esetével, mindenki a vén Gordánné kezeit látta a dologban.

Anyiszia állapota ekközben mindegyre romlott. Orvost is hozott már Juon, az kinevette őket a babonaságért. Megtudta a Juon esetét a pópa is; ez keresztet vetett magára, mikor Juonnal találkozott s azt tanácsolta, hogy ha a gonosz lélektől meg akar szabadulni, hát mondasson három misét, azután ki kell a házat tömjénnel füstölteni.

Juon hallgatott a tanácsra. Megtörtént a nagy

Haza viszik . . .
 A nap lehuny, éjre száll . . .
 Hü munkásnak
 Hü jutalom a bére.
 Tegyétek fel
 A koszorut fejére!

Áldd meg Isten
 Ezt a hazát, a népét!
 Tedd nyugodttá
 Nappalát és éjjelét!
 A munkáján
 Legyen áldás, szerencse,
 Aratását
 A boldogság kövesse!

Tóth Pál.

Hazai krónika.

1902. aug. 4-én.

Kiegyezés. A nyári „holt időszak“ alatt, így hívják a mi kedves nyarunkat politikai nyelven: az ország közvéleményét és a hirsomjas ujságokat, a kiegyezés kérdése foglalkoztatja legélénkebben. Mindenki azt találgatja, vajjon *Széll Kálmán* meg tudja-e védeni a magyar haza érdekeit az osztrák követelésekkel szemben (persze, ezt még maga sem tudja), mert a tárgyalások eredményéről nem igen szívárog ki megbízható hír. A legtöbb ujság azonban egybehangzóan azt írja, hogy a magyar kormány nagy engedményeket tett az

osztrákok javára. Így különösen az állat kivételben nyer sokat Ausztria, mert olyan rendszabályokat fognak hozni, melyek az osztrák hatóságoktól teszik függővé, hogy mikor bocsássák át a magyar állatokat és mikor tiltsák el,

Nagy veszteségünk lenne az is, hogy Ausztria részére teljesen biztosítják a magyar piacot, és hogy a magyar ipar fejlődését megakadályozzák, a mi kevés engedményünk eddig volt, azt is megszüntetik. A nyers anyagokra: gyapju, bőr, fagygyu stb. szintén olcsó vámot vetnek, hogy az osztrák könnyen jusson hozzá és a magyar majd drágán vegye meg tőle. És így tovább. Ujabban az a hír is fölmerült, hogy a kiegyezést ismét tíz évre kötnék meg Ausztriával, mert így volna rá előnyösebb és a külső országok sem akarnak rövidebb időre kereskedelmi szerződéseket kötni. A kiegyezés Magyarországnak egyik égető kérdése. Jó kiegyezés: a nemzet fejlődésének alapja; rossz kiegyezés: tíz évi visszaesés. Természetes, hogy a kormány az önálló vámterületről semmit sem tud. Közlebről egy ujság író megkérdezte *Széll Kálmán*t, a kiegyezés felől:

Igaz-e kegyelmes uram, hogy már eladta a magyar hazát?

— Még nem, mert a kiegyezés még nincs befejezve. Jó magyarom, tehát alhatsz nyugodtan, mert *Széll Kálmán még nem* adta el hazádat.

A Kossuth ünnep és Apponyi. A Kossuth ünnep rendező bizottsága megkereste gr. *Apponyi Albert* képviselőházi elnököt, hogy szept. 19-én vezesse a képviselőházat az ünnepélyre, hogy így a képviselők is testületileg vegyenek részt. Ezt

czeremonia, bele is került Juonnak 10 forintjába, de azért az ők kisértetők minden este eljött.

Második hét vége felé járt már. Anyiszia félhalva feküdt ágyában, Juon meg az aggodalomtól teljesen lesoványodott. Mind csak azon töprengett, hogy mitevő legyen. — Eszébe jut, hogy megpróbálja egy imádságot mondatni a magyar (református) pappal is. Emlékezett rá Juon, hogy olyan szépen tudja kérni a református pap az Istent, hogy lehetetlen azt meg nem hallgatni.

Péntek este volt. Juon elmondá tervét Anyisziának s azután elindult a református paphoz. A pap már ismerte a Juon esetét s igen örvendett, hogy elvégre hozzá fordult. Előadá Juon az ő kérését, hogy holnap reggel a templomban foglalja bele imájába az ő esetét, mert rettenetes kisértet sanyargatja őt minden éjjel.

— Kisértet nincsen, fiam, mond a pap.

— Én is azt hittem eddig, de most már hinnenem kell, hogy van, a papom is azt mondta, hogy gonosz szellem kisért s mig imádkozás által el nem riasztjuk, addig nem szabadulok meg. A tisztelendő ur már mondott 3 misét, de ez még nem elég, azért kérem a tiszteletes urat is, hátha így hathatósabb lenne az imádkozás.

— Az nagyon szép tőled, hogy te annyira hiszel az imádság erejében. Ugy is van az, a hol már ember nem tud segíteni, buzgó imában fordulunk Istenhez. De lásd, fiam, az én református

vallásom azt tartja, hogy afféle ördögök, kisértetek nincsenek s tégedet sem az kisért . . .

— De bizonyosan az. Gudora szomszéd látta is a minap éjjel úgy éjfél tájon, mikor a padlásom ablakán kitekintett a kisértet nagy fényes két szemével. Gudora megijedt, lebujt a kerítés mellé, jól nem láthatta, de a mint a kisértet kibujt a padlásnál, látta, hogy hosszú farka, bizonyos szőre van, úgy szaladt a háztetőn, akár egy macska, azután nagy hirtelen lefelé rohant a házról, de a szomszéd azt hitte, hogy rá akar ugrani, úgy megijedt, hogy majd kitorpte a nehézség.

— És Juon, én mégis azt mondom, hogy az nem kisértet. — Mondd csak, ki mernél te menni este a házad mögé?

— Hogy ne mernék!

— No, hát Juon, mikor eloltottad este a gyertyát, azután menj ki a ház háta mögé s várj ott, majd egyszer azután szemtől szembe találod magadat a te kisértetteddel. Ugy állj azonban, hogy az észre ne vegyen téged. Mikor azután a kisértet fölmegegy a padlásra, szép csendesén lépj föl a létrán s kandikálj föl a padlásra. — Holnap azután gyere el s mond el, a mi történt.

Juon hazament. Alig várta már az estét. A mint a nap jól lehanyatlott s a hold fölemelé halvány fejét, Juon lecsendesíté Anyisziát, mert a magyar pap — ugymond — nagyon okos ember, ma este valaminek történnie kell. Eloltá tehát a

megérdemli az a férfi, a kinek nevéhez van fűződve a magyar szabadság. A nemes gróf egy kissé kényes helyzetbe jutott ezzel a kéréssel. Igaz, hogy Kossuth halálakor ott volt ő is a gyászolók között; kísérte a koporsót. De akkor még a habarék párt feje volt és szabadott ellenzékieskedni. Ma azonban tizenhárom próbás jó mameluk s még hozzá képviselőházi elnök is és így nem igen szabad olyat tenni, a mit rossz néven vennének Bécsben. A részvételt ahhoz kötötte, ha politikai tüntetés nem lesz az ünnepélyen. Most folynak az alkudozások. Szegény Magyarország! itt még jó hazafinak sem szabad lenni.

Adóleengedés szélviharok miatt. Minden gazdát kiválóképpen érdekelhet az az elvi jelentőségű határozat, a melyet a magyar közigazgatási bíróság legújabbán hozott. Kimondotta ugyanis, hogy a szélvihar által okozott károk elemi csapásnak minősítendők s igénnyel bírnak arra, hogy az adóleengedést kérni lehessen. Eddig az adóleengedésre az igényjogosultságot az adta meg, hogy az elemi csapás mily területre terjed és nem lévén taxative felsorolva az időjárás kártételei, a pénzügyi közegek rendszeren elutasították a szélvihar következtében adóleengedésért bejelentett kártételek tudomásul vételét. Most tehát a szélvihar által okozott károk elemi csapásnak tekintvén, a gazdákat még sem sujtja oly keményen és meg van a mód arra, hogy némileg kárpótoltassanak, ha ilyen elemi csapások is érik. A hír bizonyára örömet fog okozni a gazdák közt, akik amugy is ki vannak téve az időjárás szeszélyeinek és alig tudnak védekezni a károk ellen, amelyeket az elemi csapások okoznak.

lámpát s gyorsan kiosont a ház mögé. Nem sokáig váratott magára a kísértet. A szomszéd kertből felugrott a kerítésre. A szép holdvilágnál jól meglehetett látni, Hát bizony az valóban olyan volt, mint a milyennek Gudora szomszéd leírta: hosszú farka, bozontos szőre, fényes szeme, kerek feje, hegyes füle volt. Ugy ugrott föl a kerítésre, hogy az meg sem zörrent. Juon mosolygott magában, mert a kísértetben megismerte éppen Gudora szomszéd rettenetes nagy kandurmacskáját. A kísértet a kerítésről fölugrott a házfedélre, onnan bement a padlásra. Juon fellépett a létrára, nagy csöndben föl nézett a padlásra s mit látott ott? — A nagy kandurmacska a szalonna alá állott, föl nézett rá, azután nagyot ugrott, szájával beleharapott a lecsüngő szalonnába s azzal „zupp“ — visszazuhant. Ezt cselekedte azután nehányszor, mignem észrevette Juont, de akkor usdi vesd el magad, úgy eliramlott, mintha ott sem lett volna.

Juon nagyot kaczagott, hogy Anyiszia el nem tudta képzelni, mi történik oda künn. Juon meg lehozta a szalonnát a padlásról, felakasztá a hátulsó házban s azután nagy kaczagva ment be Anyisziához s elmondá az egész történetet. Csak látni kellett volna a szegény asszonykát, miként tért vissza arcának rózsza színe, miként nyerte vissza erejét reggelre egy üdítő álm után.

Reggelre ismét visszatért a jó kedv, boldogság a becsületes oláh ember házához.

A debreczeni szabadság-szobor leleplezése.

Aug. 2-án volt ötvenhárom esztendeje annak, hogy Nagy Sándor tábornok nyolczadfélezer honvédjével és negyvenegy ágyujával felvette a csatát Debreczen alatt az oroszok kilenczvenezer katonájával és háromszáz ágyujával. Vesztett csata volt ez! De a honvédség hatalmas küzdelme kitörülhetetlen betűkkel ékeskedik a történelem könyvében. Nagy ünnepek mellett folyt le az ötvenhárom évvel ezelőtt elesett honvédek emlékére emelt szabadság-szobornak leleplezése. A szobrot Róth András debreczeni szobrász alkotta és Hirman Ferencz budapesti czég öntötte ércbe. A rendező-bizottság élén Komlóssy Arthur polgármester helyettes, főjegyző állt. A szabadság-szobor a debreczeni Emlékkertben van elhelyezve. A polgárság együtt ünnepelt a városi tanácsossal s több mint hatvan küldöttség vett részt és tette le koszoruját. A város nevében Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, a Csokonai-kör nevében Géresy Kálmán elnök, a debreczeni ujságírók nevében Koncz Ákos tanácsos, az ujságírók elnöke, a 48-as honvédek nevében dr. Hegedüs Pál tett koszorut a szobor talapzatára. Az ünnepség reggel 9 órakor kezdődött az ev. ref. nagytemplomban, a történelmi nevezetességű boltívek alatt, hol Könyves Tóth Kálmán lelkész mondott gyönyörű imát. Innen az Emlékkertbe vonult ki a közönség, hol az összes dalos-egyesületek elénekelték a Himnuszt. Az elnöki megnyitót a szoborbizottság elnöke, Komlóssy Arthur polgármester helyettes mondta, míg az ünnepi beszéde dr. Bakonyi Samu országos képviselő tartotta. Utána alkalmi szónoklatot mondott Görömbei Péter szenior, az ünnepi költeményt pedig a szerző, Benedek Já-

Reggeli után Juon azt mondá Anyisziának, hogy tudod-e, kinek köszönhetjük felszabadulásunkat?

— A magyar papnak?

— Ugy van, a magyar papnak, a magyar pap vallásának, mert nekem azt mondta a magyar pap, hogy az ő vallása nem ismer boszorkányokat, meg kísérteteket, mert mindennek valami oka van.

— Igaza van a magyar vallásnak.

— Református vallásnak hívják azt, te. — Én azt gondoltam Anyiszia, hogy menjünk el a református paphoz s kérjük meg, hogy vegyen be bennünket is abba az igaz vallásba. Lásd, a mi papunknak 10 forintot fizettünk, még sem szabadultunk meg a kísértettől, a református papnak nem fizettünk semmit s mégis neki köszönhetjük, hogy ma már kaczagjuk az ügyetlenségünket.

— Igazad van Juon, nem bánom, menjünk akár most.

És Kontrás Juon nejével együtt áttért a református vallásra... Soha sem bánta meg cselekedetét.

Zoványi Jenő.

nos országos képviselő szavalta el. Ezután a szoborbizottságtól Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester átvette a szobrot, beszédére Géresy Kálmán válaszolt. Aztán elhelyezték a koszorukat s a Himnuszsal bezárták az ünnepséget. Délután a főiskolai ifjuság a közönséggel kivonult a honvédtemetőbe és megkoszoruzta a honvédsirokat. Este a nagyerdei Dobos-pavillonban táncmulatság volt, melyen a nagy idők tanúi is részt vettek.

mutatunk rá ujólag. A diákonissák, betegápolónók nemcsak az egyház-építés terén fejthetnének ki tevékeny munkásságot, hanem ezen intézmény által leányainknak is, a kik a családi körben nem nyerhetnek otthon: biztos megélhetési forrást nyújthatnánk. Örömmel jelezzük, hogy ezen eszme kezdi meghódítani ref. egyházunk és a társadalom intéző köreinek gondolkozását. Már a nagy-enyedi egyházi értekezlet elfogadott (éppen lapunk főmunkatársától) egy határozati javaslatot, a mely egy diakonissa képző intézet létrehozására irányul. Ujabb

Jézus és a gazdag ifju.

Egyházi élet.

Protestáns diákonissák. A „Vasárnap“ ez évi 4-ik számában megemlékeztünk volt arról, hogy hazánkat mennyire előzönlötték az apácák. Leányaink nagy részben apácza nevelésben részesülnek, s ott, a kolostorok falai között szívják lelkükbe egyfelől az idegen szellemet, másfelől a vallásos bigottságot. Az volt a nézetünk akkor is, és ma is az, hogy ezen a bajon csak úgy segíthetünk, ha prot. leánynevelő intézeteket szervezünk. Most a kérdésnek csak ezen második ágára

a „Prot. Lap“ hasábjain Király Béla lelkész meleg szavakban ajánlja, hogy szervezzünk betegápoló tanfolyamokat. De másfelől egy tekintélyes budapesti napi lap is „a nők munkája“ czimen nagyon ajánlja ezt a pályát a magyar nők részére. „Ez a mesterség, ugymond, nálunk ez idő szerint parlagon hever. Hiszen az irgalmas apácákat, a Vörös Kereszt csekélyszámu alkalmazottjait kivéve, alig is adja magát magyar nő erre a hivatásra. Pedig, szebb és nemesebb hivatást nő nem teljesíthet, mintha jóságát, gyöngédségét a szenvedő emberiség szolgálatjára bocsátja.“ Valóban itt az ideje,

hogy e téren valamit tegyünk. Leányaink előtt a tanítónői pálya már is kezd — bizonyos időre — bezárulni; az iparos, a polgári osztály leánygyermekai sokszor keresetforrás nélkül állanak; a köznép leánygyermekai kivándorol. Állítsuk meg őket itthon. Adjunk foglalkozást, munkát nekik. És éppen protestáns egyházunknak kell ezt a kérdést felkarolni, hogy ezáltal is ellensúlyozzuk az apáczá uralmat. Beszéljünk róla minél többet, hogy népszerűvé tegyük. De, a beszéd mellett indítsunk komoly mozgalmat a kivitelre nézve is. Lapunk készen áll, hogy bárki hozzá szólhasson a kérdéshez. Kérjük olvasóinkat nyilvánítsák véleményüket. A magunk részéről is még visszatérünk erre a kérdésre.

Egy üdvös intézkedés. Református egyházunk több helyen feladta felekezeti iskoláját, mert nem volt képes ön erején fentartani. Kikötötte azonban, hogy az állami tanító kántorságot is teljesítsen az egyházban, külön fizetésére. Eddig a a dolog rendben volt. A baj ott kezdődött, hogy az állami képezdeből kikerülő tanítók sem igen váltak be kántoroknak. Nem mindig saját hibájuk miatt. Hanem nem váltak be azért, mert az állami képezdeben nem nyertek kellő vallásos nevelést és felekezeti szakképzést. Ezt a bajt ref. egyházunk is belátta s most jobban utána néz a tanítóképezdei ifjak vallásos nevelésének. Ujabban a közoktatási miniszter a felől is intézkedett, hogy az egyház kiküldöttje aláírja a tanítójelöltek bizonyítványát, ha azok az egyházi énekből sikeres vizsgát tettek. Ez amaz üdvös intézkedés. Mi következik már csak? Az, hogy kántorválasztó egyházaink legyenek figyelemmel erre a választásnál és vizsgáljuk meg a folyamodók okmányait, hogy vannak-e az egyházi éneklésből képesítve. A hol pedig szerződéses viszony jön létre egyház és állam között: ott kössék ki azt is, hogy az illetőkántor szintén legyen képesítve az egyházi énekből is, mert eddig, sajnos, képesítetlent is kaptunk.

Világkrónika.

Milyen termés lesz külső országokban. Minden gazdasággal foglalkozó embert érdekelhet, hogy milyen termés lesz külföldön, mert a szerint alakulnak, sok tekintetben, a hazai gabonaárak is. A földmívelési miniszterhez érkezett jelentések szerint, az egyes államokban az idei termés a következőleg áll:

Északamerikai Egyesült-Államok. New-yorki főkonzulunk legutóbbi jelentése szerint a tavaszi buzával bevetett terület 12·8⁰/₀-kal kisebb, mint a múlt évben volt, ennek dacára a tavaszi buza-termés idei kilátásai a múlt évinél kedvezőbbek. Az őszi buzavetések területe is kisebb és a terméskiállítások is gyengébbek, szemben a múlt évvel. A zabbal bevetett terület 10·5⁰/₀-kal nagyobbodott, a terméskiállítások a múlt évi állapothoz képest szintén jobbak. Az árpa területe 8·5⁰/₀-kal növekedett; a kilátások is jobbak az idej termésre nézve. A rozs területe 0·5⁰/₀-kal kisebb, a termés ennek dacára jobbnak ígérkezik.

Olaszország. Velencei főkonzulunk jelenti, hogy a kedvezőtlen időjárás miatt az aratás megkezdett ugyan, de az eredmény azért jónak ígérkezik. A kukoriczavetésekről beérkezett jelentések nem biztatók, a szőlő állása azonban kielégítő. A selyemtermelés jóval kisebb, mint a múlt évben.

Milánói konzulunk azt jelenti, hogy jó termésre van kilátás. A buza és a zab aratását már megkezdték. A kukorica állása nem kecsegtető. Az olajfák, a szőlő és a kender jó termést ígérnek. A peronoszpora Dél-Olaszországban egyre terjed.

Angolország. A londoni főkonzul jelenti, hogy az időjárás folyton változó, hűvös és esős, és bár a növényzet eddig jól tűrte az abnormális időjárást, most már szárazabb és melegebb időre volna szükség, hogy a termés megfelelőleg sikerüljön. Legjobban áll a zab. A szénatermés gazdag. A burgonyában a sok eső és folyton tartó hideg időjárás nagy kárt okozott.

Törökország. A szalonikii főkonzul jelenti, hogy az árpa és rozs aratása kedvező. A többi gabonafélék jól állanak. Az őszi buza kifogástalan. A zab lényegesen javult. Az ópiumszedést már bevégezték s az eredmény a múlt évihez képest úgy mennyiség, mint minőség tekintetében emelkedett. A rizs általában jól áll, ugyancsak a kukorica és burgonya is. A hüvelyesek és kerti vetyemények szépen fejlődnek. A szőlő szintén kifogástalanul áll. — A gyümölcsstermés meglehetősen ígérkezik.

Románia. A bukuresti főkonzul jelenti, hogy a főkonzul jelenti, hogy a változó időjárás és különösen a sok esőzés miatt a gazdasági munkálatok félbeszakadtak. A repce aratása is nagyon nehézkesen folyt le. Az egész eredményt 70.000 tonnára becsülik. Az őszi busza terméskilátása jó közepes. A zab kitünően fejlődik.

Szerbia. A nisi alkonzul jelenti, hogy a buza-terméskilátások közepesek, az árpa és a rozs jó közepes termést ígér, a zab jó terméssel biztat. A belgrádi konzul jelenti, hogy az időjárás a növényzet fejlődését, különösen pedig a kukorica növesét előnyösen előmozdította.

Kegyesség utja.

Az észretért presbyter.

Holmi apró épület javítás végrehajtására egy pár fiatal ember jelent meg a lelkészi telken, Dom-bosházán. A sok beszéd közben szó esett a baptistákról is. A lelkész elmondotta röviden: mit hisznek, miben tévelyegnek és mily meggondolatlanul keresik e szent emberek társaságát. Alig végzi felvilágosító szavait a lelkész, jön az egyik presbyter, kiről csak kevéssel az előtt ujságolták a fiatalok, hogy gyakran látták egy idő óta a szomszédfalusi baptista rokonát házában és hallották mennyit olvassák a bibliát. — Illedelmes köszönés után kérdi: „mi jót beszélgetnek?”

— Hát mi bizony, Szabó Pál uram, legutol-

jára épen a baptistákról beszélgetünk — felel a lelkész. Igen furcsának találjuk, hogy némely ember megbotránkozva ősei szent hitében, erre az érthetetlen baptistaságra adja a fejét. Mit szól hozzá?

— Már az igaz, hogy furcsa vallások van azoknak a baptistáknak, tiszteletes ur! Azt mondják, a ki beáll az ők társaságukba, hasznát veszi, mert többé nem káromkodik, nem perlekedik, nem dohányozik és nem is iszik szeszes italokat.

— Mindezeket, mint valóban hasznos fogadalmakat, a mi gyülekezetünk tagjai is megtehetnék. Ki tiltja meg, hogy ne legyenek mértékletes életűek és jámbor beszédűek? Egyébiránt a baptistákkal is könnyen megesik, hogy vizet prédikálnak és bort isznak. Azt hiszem látta, mert ugy tudom hogy ott volt — hogy Szeles Márton baptista, nemrég testvére menyegzőjén a násznép előtt egy bizonyos ideig mind csak bibliát olvasgatott és a hogy asztalhoz kerültek, mily alaposan lerészegedett. Oly szent emberek-e hát a baptisták, minőknek híresztelik? Méltán szólhatna ezeknek is Jézus: „E nép csak szájjal tisztelget engemet, de szive távol van tőlem!“

Nevetségesnek találom, hogy Szeles Márton a mi gyülekezetünk egyes tagjainak az ők társaságukba való terelésén fáradozik. Hiszen csak nemrég hallottam Szabó Pál uram felől is, hogy házához sokat jár: Igaz-e? — mondja meg nekem őszintén.

— Igaz, tiszteletes ur, járt egy néhányszor. Hozta magával mindig a Bibliát. Sokat olvasott, magyarázgatott belőle. Megmutatta a többek közt, hogy Pál apostol korinthusi levelében meg van írva a „világ vége.“ Öreg vagyok, sokat olvastam a Bibllából, de ezt eddig nem olvastam.

— Ugy-e, hát aztán megtudta-e mondani pontosan, mikor lesz a világ vége?

— Azt mondotta minél előbb eljő, mert rosszak az emberek és a baptisták azon fáradoznak, hogy megjavítsák.

— No lám, egy ilyen ember akar mások erkölcs bírása lenni! Bizony nagyon rosszul teszi, Szabó Pál uram, hogy tisztos házában, — még a rokonság jussán is — helyet ad neki. Tele beszéli ősz fejét badarságokkal. A biblia magyarázshoz Szeles Márton keveset ért. Hogy is értene? nincs neki erre semmi magasabb képzettsége! Irni és jól olvasni, hiszem, tud; de ez még elég-e arra, hogy mások tanítója lehessen? A biblia magyarázshoz a józan értelemnek és bölcsességnek ama lelkére van szükség mindenek felett, mely az egyes bibliai helyek értelmét tisztán, világosan képes fölfogni. Valakinek magának kell először a kellő világosságnak öltözetében járni, hogy tudjon másokat majd világosságra vezérelni. Aztán van egy lényeges ok, a miért Szabó Pál uramnak Szeles Mártonnal kötött barátságát el kell ítélnem. Ön presbyter és csak elvárhatom, hogyha a baptisták rendbontó terjeszkedése ellen a mi egyházközségi társaságunknak is komolyan védekezni kell: nem ellenünk, de velünk együtt fog munkához látni. Ama Jézusi parancs: „Ugy fénylök a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó esele-

kedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat “ — nemcsak engemet, de minden egyes presbytert komoly kötelesség teljesítésre figyelmeztet. Mit gondol, lehetséges-e, hogy valaki csak névleg legyen presbyter és titokban a baptistákkal tartva: fennálló egyházi rendtartásunkat kifogásolja? Azért most még barátságosan figyelmeztetem: szakítson Szeles Mártonnal. Ha pedig észreveszem, hogy a mi társaságunknál amazoké kedvesebb, gondoskodni fogok más presbyter választatásáról.

— Köszönöm, édes tiszteletes ur, jóakaratu fölvilágosítását és még dorgálását se veszem rossz néven, Azon igyekszem, hogy elvállalt hivatalomnak tisztességgel megfeleljek ezután is. Nem akarom én a világért sem egyházamat elhagyni, nem leszek baptista sem a hallottak után! Megvallom az igazat: annak a Marczinak bő beszéde szeget ütött volt fejembe. Nem jártam egy pár vasárnap a templom felé sem, csak otthon énekeltem és imádkoztam. A közelebbi vasárnap elmentem mégis a templomba, mert oly nyugtalan voltam. A tiszteletes ur azt prédikálta, hogy a ki a templomot kerüli, az jó keresztyén nem lehet. Ez észre tértett. Szivemben valami különös fájdalmat éreztem és csak az az elhatározás nyugtatott meg, hogy a templomba ezután is — mint azelőtt — szorgalmasan eljárak, hiszen ott az ember jónál egyebet nem hall!

— Nagyon örvendek, édes Szabó Pál uram ennek az őszinte vallomásnak. Hidje el, oly kívánatos, oly nélkülözhetetlen szent az a templom. Nem hiába énekelte az erős hitű Dávid király: „Jobb nekem egy nap a te pitvaridban, hogy nem másutt ezer nap; inkább akarnék az én Istenem házában hűszöbén ülni, hogysem mint lakni a gonoszoknak hajlékokban.“

A baptisták látja épen azt tanítják: ne menj a templomba; ne hallgasd a papot; énekelj és imádkozzál otthon! No hát, ugy-e nincs igazok? Tapasztalta most saját magán, hogy a nyugtalan szív, egyedül csak az urnak szentséges hajlékában képes megpihenni és zavartalan békességhez jutni?! Lelkemből óhajtom: legyen e mi néhány percznyi beszélgetésünk örökre emlékezetes. És most térjünk más egyébre. Mi jóban fáradozt hozzá?

— Eligazithatnók most azt is, a miért jöttem, de látom a tiszteletes ur el van foglalva, majd eljövök később. Adjon az Isten jó egészséget.

— Isten megáldja Szabó Pál uram. Járjon békével és kövesse jobb meggyőződését. Imádkozzék gyakran így: Uram, ne vigy a kísértetbe!

*
Szabó Pál a lelkészszel való beszélgetés után egészen megváltozott. A régi buzgó és előre látó presbyter lett. Nem őt javította meg Szeles Márton, de ő tartott neki a legközelebbi alkalommal egy olyan dorgáló prédikációt, miből eleget érte, így kiáltott fel: „Pali bácsi, ne szidjon tovább, a jövő vasárnap én is a templomba megyek!“ ... és fölfogadom nem leszek többé baptista!

s.

Mai képünkhöz.

Képünk czime: Jézus és a gazdag ifju. Azt a történetet ábrázolja, mely csekély eltéréssel a Máté evang. XIX., a Márk evang. X. és a Lukács evang. XVIII. részében beszéltek el. Olvassuk el. Oly megragadó, hogy nem fogjuk elfeledni. Jézus épen most mondja a kis gyermekeknek: „Ilyeneké a mennyeknek országa.“ E szavakra a gazdag ifju lelkét is vágy szállja meg: ha ő elvehetné az örök életet! Jézustól kérdi ennek utját-módját. Jézus — mint zsidónak — a parancsolatokra hivatkozik. Azokat mindig megtartottam, — mondja az ifju. Tehát akkor még egy szükséges: „Add el mindenedet, oszd ki a szegényeknek és — kövess engemet!“ Mintha mondaná: nemcsak helyesen kell élni e világban és annak javaival; hanem, ha kell lemondani is azokról. — A gazdag ifju pedig — olt hagyja Jézust, mert „igen gazdag vala.“ — „Nehéz gazdagnak a menyországba jutni!“ — sóhajt fel Jézus. Mintha mondaná: „Ezeknek evés közt jött meg az étvágyuk! A világi javak elvonták őket a mennyei javak becsülésétől!“, Pedig „a ki elhagyja az ő házat . . . sta. az Isten országáért: sok jókat vesz ezen időben, a következő világon pedig örök életet.“

Vaj', mikor fogy ki a „Gazdag ifjak“ népe? Mikor lesz az, mikor az emberek általánosan érezni fogják: „jobb adni, mint venni“? Körültünk a nyomor, a szenvedés annyi formában jelentkezik. Itt égettek, ott árviz sujtotta nép, amott jégverte hőzségek kenyér nélkül, szükségben; hitünk eselédei, egyházunk tagjai szenvednek. Sokan lesznek-e a gazdagok és kevésbé gazdagok között hasonlók „a gazdag ifju“-hoz, ki, midőn Jézus hívja: „Jer, kövess engemet!“ jótételben, könyörületben, segedelmezésben, adj a te sok ruhádból a szegénynek: akkor megsomorodnak és elfordulnak tőle, mert „sok marhájuk vagyon„?!

Isten indítsa könyörületre azok szívét, a kiknek adott, hogy juttassanak azoknak, kiknek kezében „eltörte a kényszernek botját!“ — „Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek!“

Vegyes hírek.

Esős esztendő. Az idén mindenki panaszkodik az esős, nedves esztendő miatt, pedig tulajdonképpen nincs is okunk a panaszkodásra, mert a régi följegyzések azt mondják, hogy voltak olyan esztendők is, a mikor igazán több volt az isten-áldás a kelleténél s a mihez viszonyítva ez a mi kellemetlen nyarunk még valóságos szaharai szárazság. Így például, a mint egy régi ujságban olvasható, 1315-ben május közepétől december végéig folyton esett az eső. Valóságos özönvízkori időjárás volt az. 1401-ben márczius közepén nyíltak meg az ég csatornái és szeptember végéig nem szűnt meg a lucok. 1405-ben augusztus elején esni kezdett az eső és esett szüntelenül 1840 jan. 1-ig. 1486-ban aratás idején kezdődött a nagy esőzés és ugy esett és olyan kitartással, hogy az egész termés lábon pusztult el. 1494-ben szintén nem volt termés, mert a folytonos hideg eső miatt ki

se kelt semmi. 1528-ban julius végétől november közepéig csak négy száraz nap volt, a melyiken nem esett az eső. 1786-ban is nagyon sok volt az eső; a Duna négyszer is megáradt tőle és mindenütt előntötte a vidéket. Hát ezekkel az esztendőkkel összehasonlítva, bizony panaszkodunk sem igen szabad ez idei esős esztendőre — plane, hogy hetek óta a megint a legszebb napsugaras nyári idők járnak és szinte szomjazzuk a hűsítő nyári záport.

Rákóczy-ereklyék. A kassai Rákóczy-kiállításán igen sok és szép tárgyak láthatók, melyek mindenike a nagy fejedelemre vonatkozik. Ujabban gróf Andrassy Dénes küldött egy gyönyörű szekrényt. Ebben a szekrényben őrizték a mult század elején Rákóczy citromfából faragott sétatortját s egy dohányzacskót, a melyet Serédy Zsófia grófnő, az akkori várurnak, a gróf Andrassy István kuruczgenerálisnak a felesége himzett. Nagyon érdekes az a kép, a mely a krasznahorkai várból szintén fölkerül a kassai kiállításra. A nagy váromra Dobi András, Rákóczy fölkelő seregének lovas dobosa van festve. Alatta pej paripa tánczol. A hires kurucz dobos teljes harci diszben van. Prémes kucsma a fején, prémes mentéje, vörös nadrágja és sárga csizmája van, arcza pedig valósággal tipusa az akkori idők magyar katonájának.

Derék életmentő. Német-Palánkán a minap izgalmas jelenet folyt le a Dunaparton. Délután ugyanis négy urinő: Schwarz Gyuláné, Devits Bojana, Marczikits Zsófia és egy vidéki kisasszony fürödni mentek. A fürdőházhoz azonban a Duna áradása folytán csak csónakon lehetett jutni. A kis társaság tehát nem várva be a part és fürdőház közt közlekedő nagy csónakot, beleült egy kis lélekvesztőbe s ezen akart a fürdőházhoz jutni. A gyöngye alkotmány azonban utközben fölfordult s mind a négy nő a Dunába esett. A nagy sikoltozásra a fürdőző közönség kirohant, de fejét vesztve, tétlenül nézte a hullámokkal küzködő nőket. Ekkor egy fiatal ember, Perlesz Lajos, dr. Perlesz Ede községi orvos fia, hirtelen a kavargó hullámok közé vetette magát s erős küzdelemmel mind a négy urinőt sorba kimentette. A bátor életmentőt az összecsendült közönség lelkesen megéljenezte.

Az arany tojás. Ritka tyukja van Franciaországnak, csak az a kár, hogy nem tudják, melyik a nevezetes a sok közt; — t. i. melyik tojta azt a tojást, a mely különös szenzációt okozott egy párisi vendéglőben.

Egy ur reggelizett az egyik utczai vendéglőben. Tojást kért meg sonkát. Amikor az egyik főtt tojást feltörte, meglepetten nézte néhány perczig, aztán felugrott a helyéről és kirohant. A pinczerek azt hitték, hogy örült a vendégük, a ki a tojással a kezében hajadonfővel átfutott az utczán s berohant az átellenes ékszerüzletbe.

— Uram, nézze meg ezt a tojást! — kiáltott az ékszerészre. Azt hiszem arany van benne.

Az ékszerész megvizsgálta a tojást s annak fehérjében csakugyan finom aranyport konstatált. A tojást nyomban beszállították egy muzeumba s most keresik a drága tyukot, a mely az aranytojást tojta.